

TEKNOLOGIA

Gorputzaren memoria



DIANA FRANCO

Mekanografia ikasi baduzu, gitarra jotzen, josten edo eskuz idazten, ulertzen duzu zure gorputzak zelan memorizatzen dituen zenbait jarduera. Gorputza eta adimena modu miresgarrian daude harremanduta, bat dira. Gizakiok sortu dugun teknologia eta honek gure gorputzarekin duen harremana aztertuta, bi mota daudela uste dut, elektronikarekin analogia eginez: eragileak (aldaketak sortzeko baliagarriak diren teknologiak) eta sentsoreak (ingurutik informazioa hartzen duten teknologiak). Bitartean, burmuinak, informazio eta esperientziatik (memoria) abiatuta, erabakitzea eta ondorioz eragitea baimentzen du.

Ohartu naiz badela gailuen garapen le-
rro bat ingelesez *wearables* deitzen dena, euskarara itzulita eramangarriak. Eramangarri hauen helburua batez ere da gure gorputzeko "sentsoreak" eraginkorrakoak egitea, gorputzeko informazioa jaso, kanpo burmuin batean prozesatu (aplikazioen jabearena) eta erabakiak hartzeko modu iradokitzailean informazioa bueltatzea.

Badirudi Apple bide hori urratzen ari dela eta eraztun bat diseinatu duela, zure konstante guztiak jaso, zure eskuen kokapenaren memoria garatu eta horiei lotuta informazio baliagarria eskaintzen dizuna. Beharbada gaixo dagoen jendearentzat edota ezintasun batekin bizi denarentzat baliabide interesgarria da. Baina garapen hauek ez dira sortzen gutxi batzuei saltzeko, merkatua behar dute.

Horregatik, eramangarriak bizitza osasuntsu baten behararekin lotzen dira, ez gaixotasunarekin. Beharbada oso ona eta osasuntsua da denbora guztian jakitea zentzuk diren zure taupadak, zenbat ibili zaren, zein den zure temperatura... baina beharbada, gaixo baten antzera gure gorputza denbora guztian neurtzeak ez al gaitu ustezko gaixotasun baten bila jartzeko, denbora guztian? Gure gorputzarekiko halako beldurrez jokatu beharrean, gizarte hipokondriako bat sortu beharrean, beharbada arreta handiagoz entzun beharko genuke gure gorputzaren memoria, gailu baten esku jarri beharrean. ●



BERRIA

Agerraldi psikotikoa zuen gizon bat hil da, Ertzaintzak "bortizki esku hartu" ostean

ERREDAKZIOA

Drogen eraginez agerraldi psikotiko betean zen 36 urteko gizon batek Poliziaren laguntza eskatu zuen Astigarragan, pasa den otsailaren 2an. Lagundu ordez, Ertzaintzak gizona bortizki tratatu zuela eta anbulantzia sartu zutenerako hilda zegoela salatu du haren familiak. Ertzainek esku hartu ordez anbulantzia eraman izan balute, Eneko Valdés oraindik bizirik izango zatekeela dio familiak. Auzitegian salaketa jarri eta Arartekora ere jo dute.

Kokaina hartu ostean, delirio eta paranoia egoera batean sartu zen Valdés: tiro egiten ari zitzaizkiola pentsatu eta laguntza eskatzen hasi zen, izututa. Bizilagunek galdetu zioten ea Polizia deitzea nahi zuen, eta baietz. Astigarragako udaltzainak gerturatu ziren eta lasaitzen saiatu ziren, segituan anbulantziara jaitsiko zutela esan zioten. Udaltzaingoaren lanarekin eskertuta dago familia.

Orduan, ertzainak agertu ziren eta egoeraren kontrola euren hartzen zutela adierazi zuten. Berehalako erantzunaz arduratzen den Ertzaintzaren Bizkor unitateak atarian esku hartu zuen, eta ordura arte laguntzen ari zen erizain bizilagunari esan zioten

aldentzeko. Berdina esan zioten Eneko Valdésen bikotekideari, lanetik iritsi zenean. Handik gutxira, Valdés anbulantziara jaitsi zuten, ohatilan etzanda, geldi. Familiaren bertsioak dio ordurako hilda zegoela Valdés (aipatu bizilagun erizainak hilda zegoela susmatu zuen eta anbulantziako osasun-langileei entzun zien ez zuela pultsurik), baina Ertzaintzak dio anbulantzia hil zela.

Lesio mota asko zerrendatzen ditu autopsiaren aurretiazko txostenak: zauriak, hematoma, urradurak, eritemak, ekimosia, hemorragiak... Hiru saihets apurtuta eta beste bi lesionatuta ere ditu gizonak. Familiak galdekaturako adituen arabera, Taser pistolak eragindako markak ere izan daitezke Valdésen gorpuan ageri direnak. Ertzainen arabera, gizona immobilizatu baino ez zuten egin, eskuak eta hankak helduz, "ekintza deskontrolatu eta biolentoak saiheste aldera".

Zerbitzu Forentseak oraindik ez du guztiz argitu heriotzaren kausa, eta horretarako proba gehiago eskatu ditu, toxikologiko eta histopatologikoak alde batetik, eta egin zen esku-hartze eta artaren ingurukoak, bestetik. ●